

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizărilor nr. 161g/2020 și nr. 179g/2020

privind excepția de neconstituționalitate a
articolului 38 alin. (1) lit. c) și alin. (4) din Legea nr. 288
din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut
special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne
*(încetarea raporturilor de serviciu ale funcționarului public cu statut
special după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la
pensie) [3]*

CHIȘINĂU
24 noiembrie 2020

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Domnica MANOLE, *Președinte*,
dlui Nicolae ROȘCA,
nei Liuba ȘOVA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea nei Cristina Chihai, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizările înregistrate pe 26 octombrie 2020
și, respectiv, pe 17 noiembrie 2020,
Examinând admisibilitatea sesizărilor menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând pe 24 noiembrie 2020 în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

ÎN FAPT

1. La originea cauzei se află excepția de neconstituționalitate a articolului 38 alin. (1) lit. c) și alin. (4) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne. Sesizările privind excepția de neconstituționalitate au fost ridicate de către dl avocat Eugeniu Musteață, în interesele reclamantului Sava Chircă, în dosarul nr. 3-132/2020, și, respectiv, de către dna Svetlana Colesnic, reclamantă în dosarul nr. 3-658/2020, ambele pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Sesizările privind excepția de neconstituționalitate au fost trimise la Curtea Constituțională de dl judecător Victor Sârbu și, respectiv, de dl judecător Grigorii Cazacu, din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

3. Având în vedere identitatea de obiect a sesizărilor în partea controlului constituționalității articolului 38 alin. (1) lit. c) din Legea menționată *supra*, Curtea a decis conexarea acestora într-un singur dosar, în baza articolului 43 din Codul jurisdicției constituționale, fiindu-i atribuit numărul 161g/2020.

A. Circumstanțele litigiilor principale

1. Circumstanțele cauzei civile nr. 3-132/2020

4. Pe 16 ianuarie 2020, dl Sava Chircă a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, o cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului General de Poliție, prin care a solicitat anularea Ordinului nr. 709 ef. din 19 decembrie 2019 privind încetarea raporturilor de serviciu ale comisarului-șef Sava Chircă.

5. În ședința de judecată din 21 octombrie 2020, dl avocat Eugeniu Musteață a ridicat, în interesele reclamantului Sava Chircă, excepția de neconstituționalitate a articolului 38 alin. (1) lit. c) și alin. (4) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

6. Prin Încheierea din aceeași dată, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

2. Circumstanțele cauzei civile nr. 3-658/2020

7. Pe 12 martie 2020, dna Svetlana Colesnic a depus la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, o cerere de chemare în judecată împotriva Inspectoratului General de Poliție, prin care a solicitat anularea Ordinului nr. 708 ef. din 19 decembrie 2019, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil și recalcularea pensiei.

8. În ședința de judecată din 7 octombrie 2020, dna Svetlana Colesnic a ridicat excepția de neconstituționalitate a articolului 38 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne.

9. Prin Încheierea din 20 octombrie 2020, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani, a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

10. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 23

Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„[...]”

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 43

Dreptul la muncă și la protecția muncii

„(1) Orice persoană are dreptul la muncă, la libera alegere a muncii, la condiții echitabile și satisfăcătoare de muncă, precum și la protecția împotriva șomajului.

[...]”

Articolul 46

Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului, sunt garantate.

(2) Nimeni nu poate fi expropriat decât pentru o cauză de utilitate publică, stabilită potrivit legii, cu dreaptă și prealabilă despăgubire.

[...]”

Articolul 47 Dreptul la asistență și protecție socială

„(1) Statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzând hrana, îmbrăcămintea, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.

[...]”.

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

[...]”.

11. Prevederile relevante ale Legii nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne sunt următoarele:

Articolul 19 Limita de vârstă în funcția publică cu statut special

„(1) Funcționarii publici cu statut special pot deține funcții publice cu statut special până la atingerea următoarelor limite de vârstă:

- a) 50 de ani – pentru subofițeri;
- b) 55 de ani – pentru ofițeri, cu excepția gradelor de chestor, chestor-șef și chestor general, pentru care limita de vârstă este de 60 de ani.

(2) Menținerea în funcția publică cu statut special peste limita de vârstă prevăzută la alin. (1) poate avea loc pentru o perioadă de maximum 5 ani în întreaga carieră. Prelungirea se face, anual, de către angajator sau persoana împuternicită de către acesta, cu condiția ca funcționarul public cu statut special să fie declarat apt pentru serviciu prin decizia Comisiei medicale a Ministerului Afacerilor Interne.”

Articolul 38 Încetarea raportului de serviciu

„(1) Raportul de serviciu al funcționarului public cu statut special poate să înceteze în următoarele situații:

[...]”

- b) la atingerea limitei de vârstă în serviciu, cu excepția cazului stabilit la art. 19 alin. (2);

c) după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie, cu excepțiile stabilite de prezenta lege;

[...].

(4) În cazul acumulării premiselor ce determină aplicarea prevederilor alin. (1) lit. c), raportul de serviciu al funcționarului public cu statut special poate fi prelungit prin acordul comun al părților pe o perioadă determinată. În cazul stabilirii pensiei funcționarului de către Ministerul Afacerilor Interne, raportul de serviciu al acestuia poate fi prelungit pe o perioadă determinată ce nu va depăși 5 ani, calculați cumulativ din data reîncadrării ulterioare stabilirii pensiei.

[...].”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorilor sesizărilor privind excepția de neconstituționalitate

12. În argumentarea sesizării nr. 161g/2020 privind excepția de neconstituționalitate, autorul susține că articolul 38 alin. (1) lit. c) și alin. (4) din Legea privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne nu corespunde exigențelor calității legii.

13. Autorul menționează că legislatorul nu a stabilit expres temeiurile de refuz al prelungirii raporturilor de muncă. Astfel, în opinia autorului sesizării, imprevizibilitatea prevederilor contestate determină aplicarea acestora în mod arbitrar și discreționar de către angajator.

14. Sub acest aspect, autorul susține că prevederile contestate încalcă dreptul la muncă și dreptul de proprietate al funcționarului public, pentru că odată cu acumularea vechimii în muncă angajatorul poate întrerupe raporturile de serviciu în orice moment.

15. De asemenea, autorul consideră că dispozițiile legale contestate nu urmăresc nici un scop legitim permis de articolul 54 din Constituție.

16. Potrivit autorului sesizării, dispozițiile contestate sunt contrare articolelor 1 alin. (3), 4, 6, 8, 16, 20, 23, 26, 28, 43, 46, 47, 54, 116 și 134 din Constituție.

17. Autorul sesizării nr. 179g/2020 menționează că prevederile articolului 38 alin. (1) lit. c) din Legea menționată *supra* afectează dreptul la muncă și la carieră profesională. Sub acest aspect, autorul subliniază că angajatorul ar fi putut prelungi raporturile de muncă și, astfel, putea să avanseze în gradul de chestor.

18. Autorul consideră că prevederile contestate contravin articolelor 39 și 43 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

19. Examinând admisibilitatea sesizărilor privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

20. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, ține de competența Curții Constituționale.

21. Curtea observă că sesizările privind excepția de neconstituționalitate au fost ridicate de către dl avocat Eugeniu Musteață, în interesele reclamantului Sava Chircă, în dosarul nr. 3-132/2020, și, respectiv, de către dna Svetlana Colesnic, reclamantă în dosarul nr. 3-658/2020, ambele pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani. Astfel, sesizările sunt formulate de către subiectele cărora li s-a conferit acest drept, în baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

22. Curtea reține că obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie prevederile articolului 38 alin. (1) lit. c) și alin. (4) din Legea privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne. Aceste prevederi stabilesc că raportul de serviciu poate să înceteze după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie, cu excepțiile stabilite de lege. Totuși, în cazul îndeplinirii condiției vechimii în muncă, raportul de serviciu poate fi prelungit prin acordul comun al angajatorului și angajatului pe o perioadă determinată.

23. Excepțiile de neconstituționalitate au fost ridicate în cauze civile care au ca obiect examinarea unor cereri de chemare în judecată privind anularea ordinului de concediere (a se vedea §§ 4-6 și 7-9 *supra*). Astfel, Curtea admite că instanța de judecată va aplica prevederile criticate în cauzele pe care le examinează.

24. Curtea menționează că dispozițiile articolului 38 alin. (1) lit. c) și alin. (4) din Legea menționată *supra* au mai constituit obiectul unor sesizări. În acest sens, Curtea a pronunțat Decizia nr. 151 din 26 decembrie 2019 și Decizia nr. 121 din 22 octombrie 2020, prin care a declarat inadmisibile sesizările nr. 203a/2019 și, respectiv, nr. 90g/2020.

25. Astfel, sesizările privind excepția de neconstituționalitate sunt repetate. Totuși, de principiu, Curtea a stabilit că verificarea anterioară a constituționalității prevederilor contestate nu poate să constituie un impediment pentru a solicita controlul de constituționalitate al aceluiași prevederi din perspectiva altor critici de neconstituționalitate (a se vedea DCC nr. 40 din 8 mai 2018, § 18). În astfel de cazuri, Curtea trebuie să verifice dacă sesizarea conține argumente noi sau dacă există circumstanțe de ordin general care să justifice o altă soluție privind admisibilitatea (DCC nr. 124 din 25 noiembrie 2019, § 17; DCC nr. 61 din 11 iunie 2020, § 33).

26. În acest sens, Curtea constată că autorii ambelor sesizări au preluat aceleași critici de neconstituționalitate cu privire la pretinsa încălcare a dreptului la muncă [articolul 43 din Constituție]. De asemenea, autorul sesizării nr. 161g/2020 a menționat, în principal, că prevederile contestate nu respectă exigențele calității legii, instituie un tratament discriminatoriu și,

astfel, încalcă drepturile de acces liber la justiție [articolul 20 din Constituție], la apărare [articolul 26 din Constituție], la respectarea vieții private, intime și familiale [articolul 28 din Constituție], de proprietate [articolul 46 din Constituție] și la asigurare socială [articolul 47 din Constituție]. Critici similare, din perspectiva aceluiași articole din Constituție, au fost analizate în Deciziile nr. 151 din 26 decembrie 2019 și nr. 121 din 22 octombrie 2020.

27. În deciziile citate *supra*, Curtea a reținut că exercitarea oricărei profesii solicită prezența anumitor capacități profesionale. Noile cerințe existente pe piața muncii impun acordarea unei atenții deosebite factorului uman pentru a asigura realizarea sa integrală și la parametrii cei mai înalți. Astfel, stabilirea unor criterii pentru exercitarea anumitor activități nu poate fi privită *a priori* ca o încălcare a dreptului constituțional la muncă sau ca o discriminare în raport cu exercitarea altor activități. O asemenea limitare poate avea un caracter necesar atunci când este determinată de specificul unei profesii, care, datorită exigențelor sporite față de calitățile fizice și psihice ale persoanei, nu poate fi exercitată de persoane în etate sau când servește ca a măsură de optimizare a utilizării forței de muncă în anumite sectoare de activitate (DCC nr. 151 din 26 decembrie 2019, § 21; DCC nr. 121 din 22 octombrie 2020, § 17).

28. Curtea a mai observat că funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne este reprezentant al statului, iar natura distinctă a acestei profesii impune condiții speciale de îndeplinire a sarcinilor de serviciu și exigențe sporite față de calitățile fizice și psihice ale funcționarului public (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 104 din 7 octombrie 2019, § 21). Așadar, potrivit articolului 4 al Legii menționate, constituie tipuri și condiții caracteristice de îndeplinire a sarcinilor de serviciu ale funcționarului public cu statut special: i) aplicarea, în condițiile legii, a forței fizice, a mijloacelor speciale și a armelor de foc; ii) îndeplinirea atribuțiilor exclusiv în folosul cetățeanului și al comunității, fapt care impune asumarea unei conduite speciale, a unor interdicții și restricții individuale, restrângerea exercițiului unor drepturi fundamentale și instituirea de incompatibilități; iii) executarea măsurilor de intervenție profesională cu un grad ridicat de risc pentru viață și sănătate, care presupun eforturi fizice și psihice intense și prelungite; iv) apariția de situații profesionale care pot periclita viața, siguranța personală și a familiei funcționarului public cu statut special (DCC nr. 151 din 26 decembrie 2019, § 22; DCC nr. 121 din 22 octombrie 2020, § 18).

29. De asemenea, legislația muncii condiționează încadrarea în câmpul muncii de îndeplinirea anumitor condiții, la fel, stabilește situațiile de încetare a raporturilor de muncă. Astfel, în vederea asigurării funcționării eficiente a unor sfere de activitate, fixarea unui prag de vârstă este necesară pentru menținerea persoanelor cu capacități profesionale adecvate pentru desfășurarea unor activități de interes major pentru întreaga societate. Impunerea unei limite de vârstă nu exclude posibilitatea persoanelor de a-și

continua munca în alte segmente care au tangență cu profesia lor (DCC nr. 151 din 26 decembrie 2019, § 23; DCC nr. 121 din 22 octombrie 2020, § 19).

30. În acest context, Curtea a menționat că stabilirea situațiilor în care pot să înceteze raporturile de serviciu ale funcționarului public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, inclusiv după acumularea vechimii în muncă ce permite dreptul la pensie, fiind justificată de natura specifică a domeniului de activitate în care se aplică, urmărește realizarea scopurilor legitime generale prevăzute de articolul 54 alin. (2) din Constituție: asigurarea ordinii publice și ocrotirea drepturilor, libertăților și demnității altor persoane (DCC nr. 151 din 26 decembrie 2019, § 24; DCC nr. 121 din 22 octombrie 2020, § 20).

31. Totodată, cu privire la caracterul justificat al prevederilor contestate, Curtea a reținut prezumția că funcționarul public care a atins vârsta de pensionare de 50 de ani – pentru subofițer, și 55 de ani – pentru ofițer, cu excepția gradelor de chestor, chestor-șef și chestor general, pentru care limita de vârstă este de 60 de ani, urmează a fi supus controlului medical anual, pentru că, dată fiind vârsta lor, este necesar să se verifice dacă condiția lor fizică și mentală le permite în continuare să-și exercite atribuțiile de serviciu. Această prezumție ține de particularitățile naturii umane. Mai mult, funcționarul public care a acumulat vechimea în muncă necesară pentru exercitarea dreptului la pensie poate să nu atingă vârsta de pensionare, nefiind necesar controlul medical ca o condiție obligatorie pentru prelungirea contractului individual de muncă. Acesta are o vârstă pentru care nu operează prezumția amintită mai sus (DCC nr. 151 din 26 decembrie 2019, § 25; DCC nr. 121 din 22 octombrie 2020, § 21).

32. Totodată, Curtea a subliniat că norma legală contestată nu comportă un caracter imperativ, încetarea contractului individual de muncă în temeiul vechimii în muncă fiind însoțită de stabilirea pensiei pentru vechime în muncă și de posibilitatea prelungirii raporturilor de serviciu prin acordul comun al părților. Astfel, Curtea a observat că legislatorul a prevăzut în articolul 38 alin. (4) din Legea privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne posibilitatea angajatorului de a continua un contract individual de muncă pe o durată determinată (DCC nr. 151 din 26 decembrie 2019, § 26; DCC nr. 121 din 22 octombrie 2020, § 22).

33. În consecință, pentru că nu au intervenit elemente noi, de natură să conducă la reconsiderarea jurisprudenței Curții Constituționale, Curtea reține că atât soluția, cât și considerentele din Deciziile nr. 151 din 26 decembrie 2019 și nr. 121 din 22 octombrie 2020 sunt aplicabile și în prezenta cauză.

34. De asemenea, Curtea observă că autorul sesizării nr. 179g/2020 a menționat că prevederile contestate sunt contrare articolului 39 din Constituție [*dreptul la administrare*].

35. Sub acest aspect, Curtea constată că autorul sesizării nu a argumentat pertinenta acestei norme constituționale și existența unor ingerințe în dreptul la administrare. Nu a fost motivată pretinsa neconformitate a dispozițiilor criticate cu prevederile articolului 39 din Constituție și nici nu s-a demonstrat

raportul contradictoriu dintre ele. Așadar, Curtea reține că simpla trimitere la această dispoziție constituțională nu poate fi considerată o critică de neconstituționalitate.

36. Prin urmare, în baza celor menționate *supra*, Curtea constată că sesizările privind excepția de neconstituționalitate sunt inadmisibile și nu pot fi acceptate pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolului 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și a articolelor 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

D E C I D E:

1. *Se declară inadmisibile* sesizările privind excepția de neconstituționalitate a articolului 38 alin. (1) lit. c) și alin. (4) din Legea nr. 288 din 16 decembrie 2016 privind funcționarul public cu statut special din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, ridicate de către dl avocat Eugeniu Musteață, în interesele reclamantului Sava Chircă, în dosarul nr. 3-132/2020, și, respectiv, de către dna Svetlana Colesnic, reclamantă în dosarul nr. 3-658/2020, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte

Domnica MANOLE

*Chișinău, 24 noiembrie 2020
DCC nr. 136
Dosarul nr. 161g/2020*